

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмила Бойкова Дикова

относно дисертационния труд на Татяна Ацковска, представен за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика

Тема на дисертационния труд:

„Финансови аспекти на тенденциите в строителството“

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

Представените от докторант Татяна Ацковска материали са в пълно съответствие с нормативните и институционални изисквания. Дисертационният труд е обемист – 247 страници, от които 239 страници изложение и 8 страници приложения. Структурата включва: предговор, четири тематични глави, изследователско обобщение, заключение, библиография и шест приложения. Изследването е подкрепено с 31 таблици, 22 графики и 18 фигури. Цитирани са общо 149 източника – 95 литературни източника на български, английски, македонски и сръбски език и 54 интернет източника.

2. БИОГРАФИЧНИ ДАННИ НА КАНДИДАТА Татяна Ацковска

Татяна Ацковска е родена на 26 октомври 1975 г. в Северна Македония. Тя е магистър по икономика (MSc), завършила през 2005 г. в Икономическия институт при Университет „Св. Св. Кирил и Методий“ – Скопие. Магистърската ѝ теза е на тема „Условия и перспективи на строителството в глобалната икономика“, под научното ръководство на проф. д-р Силвана Мойсовска. В момента заема длъжността финансов директор (CFO) във „Фабрика Карпош“ АД Скопие – водеща строителна компания в региона. Тя е и преподавател в Академията за банково дело и информационни технологии (АБИТ). Има над 20 години професионален опит и активно участва в научни и практически форуми. Нейните интереси включват финансово управление, риск мениджмънт, контролинг и стратегически финансов анализ.

3. ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертацията се отличава с ясна структура, задълбоченост и оригинален подход. Темата е актуална, а подходът

– интердисциплинарен. Обсъждат се ключови аспекти като финансиране на строителната дейност, инвестиционна ефективност, управление на риска и устойчивост в строителния сектор. Използвани са разнообразни методи – иконометрични, сравнителен анализ и казусен подход. Авторът демонстрира умения за провеждане на самостоятелно научно изследване с практическа приложимост.

4. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Научни приноси:

- Представена е задълбочена интерпретация на въздействието на глобалните икономически процеси върху строителния сектор чрез количествени и качествени анализи.
- Формулирани са нови зависимости между динамиката на строителния сектор и ключови макроикономически параметри – заетост, БВП и чуждестранни инвестиции.

Научно-приложни приноси:

- Анализирани са финансови инструменти за управление на риска в строителните проекти на базата на практическото приложение на договорите по FIDIC.
- Предложени са механизми за повишаване на ефективността и устойчивостта на строителното финансиране в условията на икономическа несигурност.
- Изведени са препоръки за подобряване на контрола върху разходите и резултатите от строителни дейности чрез интегриран подход към финансовото планиране и контролинг.

5. ОЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ Докторант Ацковска има три основни публикации по темата на дисертацията, публикувани в научни списания и конференции, както и една допълнителна публикация по икономическа тематика. Те отразяват основните идеи от дисертацията и показват развитие на научната мисъл в избраната проблематика. Налице е съответствие между тезите в дисертацията и публикуваните текстове.

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ Кандидатът покрива всички минимални национални изисквания, заложи в ЗРАСРБ и

свързаните подзаконови нормативни документи. Обемът и качеството на публикациите са в съответствие с изискванията.

7. **ОЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ** Докторант Ацковска има три основни публикации по темата на дисертацията, публикувани в научни списания и конференции, както и една допълнителна публикация по икономическа тематика. Те отразяват основните идеи от дисертацията и показват развитие на научната мисъл в избраната проблематика. Налице е съответствие между тезите в дисертацията и публикуваните текстове.

8. **ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ** Кандидатът покрива всички минимални национални изисквания, заложи в ЗРАСРБ и свързаните подзаконови нормативни документи. Обемът и качеството на публикациите са в съответствие с изискванията.

9. **АВТОРЕФЕРАТ** Авторефератът е структуриран ясно и коректно отразява същността, методологията, резултатите и приносите на дисертационния труд. Напълно съответства на изследването и показва последователност в научната работа на кандидата.

10. **КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ** Нямам съществени критични бележки. Препоръчвам в бъдещи изследвания разширяване на сравнителния регионален анализ и публикуване на резултатите в международни индексирани списания, с цел разширяване на научната видимост.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ Дисертационният труд на Татяна Ацковска отговаря на всички изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Изследването е актуално, значимо, с оригинални научни и приложни приноси. Кандидатът притежава нужната академична подготовка, изследователски капацитет и професионална експертиза.

Предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Татяна Ацковска в Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

Дата:15.06.2025

Рецензент:

доц. д-р Людмила Бойкова Дикова